

از دیروز تا امروز

مجموعه مقاله‌ها و سفرنامه‌ها

نویسنده

سید جعفر شهیدی

تهران ۱۳۸۴

شهیدی، سید جعفر، ۱۳۹۷ -

از دیروز تا امروز / نویسنده: سید جعفر شهیدی. - تهران: شرکت انتشارات علمی و فرهنگی، ۱۳۸۴.
۹۱۴ ص.

ISBN : 964-445-631-9

عنوان روی جلد: از دیروز تا امروز: مجموعه مقاله‌ها و سفرنامه‌ها.

فهرست‌نویسی براساس اطلاعات ذیل.

کتابنامه به صورت زیرنویس.

۱. مقاله‌های فارسی - قرن ۱۴، ۲. فارسی - مقاله‌ها و خطابه‌ها، ۳. اسلام - تاریخ - مقاله‌ها و خطابه‌ها، ۴. فرهنگ اسلامی - مقاله‌ها و خطابه‌ها، ۵. ادبیات عربی - مقاله‌ها و خطابه‌ها، ۶. سفرنامه‌ها، الف. شرکت انتشارات علمی و فرهنگی، ب. عنوان.

الف ۸۶۸ ش ۸۶۴/۶۲

۴ الف ۸۷ هـ / PIR ۸۱۳۰

۱۳۸۲

۱۳۸۴

۱۱۳۳۱ - ۸۴م

کتابخانه ملی ایران

از دیروز تا امروز

نویسنده: سید جعفر شهیدی

چاپ نخست: بهار ۱۳۸۴؛ شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

حروفچینی و آماده‌سازی: شرکت انتشارات علمی و فرهنگی

لیتوگرافی و چاپ: شرکت چاپ و نشر علمی و فرهنگی کتیبه؛ صحافی: چهر

حق چاپ محفوظ است.

شرکت انتشارات علمی و فرهنگی

○ اداره مرکزی: خیابان افریقا، چهارراه حقانی (جهان کودک)، کوچه کمان، پلاک ۴، کد پستی ۱۵۱۸۷۳۶۳۱۲

صندوق پستی ۹۶۲۷ - ۱۵۸۷۵؛ تلفن: ۷۱ - ۸۸۷۲۵۶۹؛ فاکس: ۸۸۷۲۵۷۲

○ مرکز پخش: شرکت بازرگانی کتاب گستر، خیابان افریقا، بین بلوار ناهید و گلشهر، کوچه گلغام، پلاک ۱

کد پستی ۱۹۱۵۶۷۳۲۸۳؛ تلفن: ۴۲ - ۲۴۱۴۱۱؛ تلفکس: ۲۲۰۵۰۳۲۶

آدرس اینترنتی: www.Ketabgostar.com info@ketabgostar.com

○ فروشگاه پک: خیابان انقلاب - رویروی در اصلی دانشگاه تهران؛ تلفن: ۶۶۴۰۰۷۸۶

از روزگار رفته حکایت

سال پیش که نهج البلاغه با ترجمه استاد دکتر شهیدی را خواندم، آموختم و دیگر بار دانستم چه زبان پرمغز و نفیسی را می‌شود در جان مژه کرد. از پیشنهاد های ظریف و گاه شگفتبار و بسیار زیبایی که به کار آورده‌اند و بر ساخته های ویژه و نغزشان شادمانگی و سرور را در جان چنان حس کردم که به قاف رسیدم و در جشنواره فارسی نویسی آذین بسته به واژه های درخشان دکتر شهیدی شرکت جستیم.

دکتر شهیدی بسیار کتابها نوشته و بسیار سفرها رفته. آنچنان که از نام کتاب از دیروز تا امروز بر می آید، می باید جایی نوشته های پراکنده ایشان فراهم می آمد تا به نظرم گونه ای خود زندگینامه رقم زده شود، آسان نبود این ساده - آه از وسواس و هیاهات تا دل استاد نرم شد - باری، رضا دادند و به کوششی سخت چاپ کتاب تا آنجا که در دست ما بود به دقت میسر شد.

درخت تناور اندیشه اکنون تناور است و چنین سایه گستر دیروز سایه ای داشت فرد و امروز می توان در آرامسایه روشنهایش قزار گرفت و سرخوشی یافت.

محتوا و محتوی نوشته ها به ترتیب تاریخ یا به ضرورت عنوان و حوزه خود ژرفا و معنا و متانت بایسته ای دارند. مخفی نماند که گاه با خواندن برخی از مقاله ها معنای شاگردی بی واسطه را می فهمیدم. اینچنین است که بس بارها در چنین حال و حالتی با خواندن مقاله یا نوشته فرزانه ای دیگر قرار گرفته ام.

نیکویی از دیروز تا امروز در زخم و زخمه است، نیش و نوش، کارنامه کار آزمودگی و چیره دست استادی. چه زیبا که مقاله های دیروز همه به همان صورت نگارش بی ویرایش آمده اند و منحنی رو به فراز تپش و کرانه بالیدن، در پخته سالی را مرز - نمایی هست.

دوام عمر چنین مردانی دراز باد تا شعور به جانب کمال و ملکوت اعلی سیر کند.

سال گذشته به پیشنهاد جناب هرمز ریاحی، اجازه چاپ چنین کتابی را از پدرم درخواستم. مقاله‌ها از اینجا و آنجا گرد آمد و به همت آقای علی کاتبی برای حروفچینی آماده شد. پس از آن نیز جناب ریاحی همه را از آغاز تا پایان دوباره و سه باره با دقت و وسواس خاص خود خواندند و لغزشهای بنده و حروفچینی را یادآور شدند.

همه مقاله‌ها پیش از این نیز چاپ شده است اما پراکنده و در طول سی و پنج سال. از اینرو چاپ یکجا و دوباره آنها برای بسیاری خالی از فایده نخواهد بود. در کتاب حاضر مقاله‌ها در سه بخش تاریخ و فرهنگ اسلامی، زبان و ادبیات (فارسی و عربی) و سفرنامه تنظیم شده است، نیز جای و سال نخستین چاپ هر مقاله در پایان همان مقاله آورده شده.

و از سخن بنده این دو اشاره برجا ماند: نخست دگرگونی شیوه نگارش مقاله‌ها از دیروز ۱۳۳۶ تا امروز ۱۳۷۱. و علاقه روزافزون نویسنده به فارسی‌نویسی در زبان فارسی. دیگر صمیمیت و نگاه جستجوگر نویسنده مسافر در رویارویی واقعیت امروز با نوشته‌ها، خواننده‌ها و یادها. دیروز: داستان ابن فرناس و هواپیمای چهارموتوره عراقی در «چند هفته در کشور اردن»، یاد دوران طلبگی «در دیار آشنایان» یا بازگویی خواننده‌های دوران کودکی به ویژه نقل افسانه‌هایی چون گلیم گوشان و سگساران «در شهر نقش آفرینان». این اشاره‌های کوتاه به قصه‌ها و افسانه‌ها گستره فرهنگ شفاهی و اعتقادات عامه را بر خواننده آشکار می‌سازد.

آنچه را که قصه و افسانه می‌پنداریم چه بسا بیش از صدها سند جدی ما را به تأمل در دیروزها و امروز سرزمینمان برانگیزد.

شکوفه شهیدی، اسفند ۱۳۷۱

فهرست مطالب

بخش اول:

	تاریخ و فرهنگ اسلامی
۳	تفسیر، تفسیر به رأی، تاریخ و حدود استفاده از آن
۱۵	تفسیر «المیزان» و جایگاه آن در میان تفسیرهای قرآن
۲۳	امامت از نظر علامه طباطبائی در «تفسیر المیزان»
۳۱	امر به معروف و نهی از منکر و اهتمام امام امت بدان
۳۷	حجاب در قرآن
۴۵	بیعت و چگونگی آن در تاریخ اسلام
۵۳	قرآن صامت از زبان قرآن ناطق
۵۹	دارالتقریب چیست، چه می خواهد و برای چه تأسیس شده است؟
۶۳	تأثیر عنصر ایرانی در نشر اسلام در جهان
۷۱	همبستگیهای تمدن اسلامی
۷۹	نفوذ اسلام در شبه قاره هند
۸۵	نهضت‌های اسلامی افریقا در قرن چهاردهم هجری
۹۷	نهضت‌های علویان و آثار مثبت و منفی آن و علت عدم موفقیت و...
۱۰۹	رویاریویی استکبار با اسلام و پیامبران
۱۲۱	اندیشه سیاسی در حج، بزرگترین کنگره ملسمانان
۱۳۳	ضرورت شناخت تاریخ اسلام
۱۳۹	تطور مذهب شیعه و امینی مجید مذهب
۱۵۳	چهره ناشناخته تشیع

۱۷۱	آشنایی با زندگانی امام ششم (ع)
۱۸۵	برگهایی سیاهتر از تاریخی سیاه
۲۰۵	چرا همه مسلمانان در رستاخیز حسینی شرکت نجستند؟
۲۱۱	عاشورا پشتوانه تشیع
۲۱۹	مردم کوفه از زبان امیرمؤمنان (ع)
۲۲۷	فرمانروایان مصر از جانب امیرالمؤمنین علی علیه السلام
۲۳۱	مرگ شرفالدین
۲۳۵	عبدالله بن سعد بن ابی سرح
۲۴۵	افکار و عقاید کلامی ناصر خسرو
۲۶۳	مینوی و فرهنگ اسلامی
۲۶۹	اقبال ستیزه گر با غرب
۲۸۱	شناخت من از سید جمال الدین
۲۸۵	چند خاطره از خطیب وارسته، مرحوم راشد
۲۹۱	شناخت من از استاد محیط
۲۹۵	دو نکته از اندیشه بلند اقبال
۳۰۱	وحدت حقیقی در میان مسلمانان
۳۰۷	نظر دانشمندان جهان اسلام درباره منطق یونانی
۳۱۷	تربیت نسل جوان از نگاه دانشمندان اسلام
۳۲۷	چرا الغدیر نوشته شد
۳۳۱	رمز تکرار عدالت در فرموده علی (ع)
۳۳۵	صفات شیعیان علی (ع)
	بخش دوم:
	زبان و ادبیات
۳۴۳	گوهری در خلاب یا غباری بر فلک؟
۳۵۷	محتویات دیوان انوری
۳۶۷	صاحب رازی یا صاحب ری
۳۷۱	سبک آثار فارسی خواجه رشیدالدین

۳۸۷	سید احمد صافی
۳۹۷	مدیحه‌های سعدی
۴۰۵	انسانی یا آسمانی
۴۰۹	مثنوی: روشی آسان برای فهم برخی مشکلات قرآن
۴۲۱	هنر آفرینی در شعر حافظ
۴۳۷	تطور مدیحه‌سرایی در ادبیات فارسی تا قرن ششم
۴۶۳	ادبیات فنی و تعهد ما در مقابل آن
۴۸۱	ادبیات فارسی و سخنان حضرت امیر
۵۰۳	نقدی تاریخی و ادبی بر میمیه فرزدق
۵۲۵	تأثیر نثر صحیح در القای معارف اسلامی
۵۲۹	ستایش و سوگن امام هشتم علیه‌السلام در شعر
۵۸۹	قصب و کروت
۵۹۳	مِدری یا وَدی
۵۹۷	حاشیه‌ای بر بیتی از بوستان و گلستان
۶۰۱	سمندر
۶۰۷	سهیل بهرامی و ادیم یمن
۶۱۹	بحثی درباره کتاب العین و مؤلف آن
۶۴۳	تطور لغت و نیازمندیهای امروز
۶۴۹	کتاب سوزی خوارزم
۶۵۵	آینده فرهنگ‌نویسی در ایران
۶۶۵	روش آموزش فارسی را تغییر دهید!
۶۷۱	زبان و ادبیات عربی و اهمیت آن برای زبان فارسی
۶۷۹	آموزش فارسی در سطوحهای پیش از دانشگاه
۶۸۷	زبان و ادبیات فارسی را دریابید
۶۹۵	تطور قواعد عربی و روش استفاده از آن برای فرهنگ اسلامی در عصر ما
۷۰۹	قابلیت زبان فارسی برای تعبیر از مفهومیهای مختلف علمی
۷۱۵	تدریس فارسی در دوره دبیرستان

۷۲۱	مشکل زبان فارسی
۷۳۱	پاره‌ای از مشکلات آموزش فارسی در شبه قاره بخش سوم: سفرنامه‌ها
۷۳۹	چند هفته در کشور اردن
۷۵۹	دیداری از قاهره
۷۸۳	الجزایر
۸۰۱	در دیار آشنایان
۸۳۱	در شهر نقش آفرینان
۸۵۹	در سرزمین وحی
۸۸۵	اشکهای بر ساحل نیل
۸۹۵	حاجیان آمدند با تعظیم...